

Nr 156.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik; given Stockholms slott den 20 april 1915.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed inhämta riksdagens yttrande över härvid fogade förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik; viljande Kungl. Maj:t, efter mottagande av riksdagens svar, företaga den slutliga prövningen av samma förslag och förordna om författnings utfärdande i ämnet.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik.

Härigenom förordnas, att rubriken till II Art. ävensom 3, 4, 5, 6 och 7 §§, 17 § 1 mom., 18 §, 23 § 2 mom., 26 och 35 §§, 36 § 1 och 3 mom. samt 37 och 38 §§ i förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik skola erhålla följande ändrade lydelse:

II Art. Om besiktning och registrering av automobil samt om igenkänningsmärke.

3 §.

1 mom. Den, som i syfte att få automobil registrerad vill hos besiktningsman anmäla densamma till besiktning, skall därvid uppgiva den avsedda användningen av bilen (personvagn, lastvagn o. s. v.), dess tillverkare, typ och fabriksnummer, automobilens egen vikt, drivkraftens art, motorns cylindertal och cylinderdimensioner samt antalet av fabrikanten uppgivna hästkrafter hos motorn ävensom, i fråga om personvagn, det antal personer, som bilen är avsedd att kunna föra, samt, beträffande lastvagn, lastningsförmågan och högsta hjultryck å såväl fram- som bakaxeln.

Avser besiktning automobil, som är registrerad, erfordras allenast uppgift å automobilens registreringsnummer och igenkänningsmärke samt uppgift å ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift.

2 mom. Vid besiktning skall undersökas, huruvida bilen till sin beskaffenhet överensstämmer med de i 1 § meddelade bestämmelser samt jämväl i övrigt är lämplig för sitt ändamål.

Över vad vid besiktningen iakttagits skall besiktningsman utfärda besiktningssinstrument, som, då bilen ännu ej är registrerad, tillika skall innehålla beskrivning över bilen.

Besiktningssinstrumentet skall senast inom fyra dagar efter besiktningen vara i två exemplar tillgängligt för anmälaren.

3 mom. Har registrerad automobil vid besiktning icke befunnits i föreskrivet och lämpligt skick, skall besiktningssmannen därom göra anmälan hos Konungens befallningshavande i det län, där automobilen är registrerad.

4 mom. Företages besiktning av automobil på grund av myndighets förordnande, skall besiktningssinstrumentet ofördröjligen insändas till nämnda myndighet.

Kan i sådant fall besiktning icke äga rum på grund därav, att automobilen undanhålles besiktningssmannen, skall denne anmäla förhållandet hos den myndighet, som meddelat förordnandet.

5 mom. Infinner sig någon hos besiktningssman med begäran att få undergå prövning av sin kännedom om automobils konstruktion, skötsel och manövrering, skall besiktningssmannen, där automobil finnes att tillgå, sådan prövning verkställa och, om den utfallit tillfredsställande, därom ofördröjligen meddela bevis.

4 §.

1 mom. Automobil må ej i andra fall än de, som angivas i 2 mom. av denna §, tagas i bruk, innan den, på sätt i 5 § stadgas, blivit registrerad och igenkänningsmärke tilldelats densamma.

2 mom. Skall automobil, som undergått besiktning enligt 3 § och därvid befunnits i föreskrivet och lämpligt skick, föras till ort inom det län, där den skall registreras, eller skall sådan automobil, innan den blivit registrerad, undergå provkörning, skall baktill å automobilen föras en jämväl på avstånd väl synlig skylt, upptagande ordet »provvagn» samt ägarens namn och hemvist. Beträffande skyltens utseende och därå befintliga bokstävers storlek skall gälla vad i 6 § 2 mom. stadgats. Provkörning må icke äga rum utan tillstånd av Konungens befallningshavande, som därvid bestämmer det område, där sådan körning må försiggå, ävensom tiden för körningen.

Vid färd, varom här är fråga, skola, ehuru automobilen icke är registrerad, iakttagas de i denna förordning meddelade bestämmelser om körning med automobil.

5 §.

1 mom. Hos Konungens befallningshavande skall föras automobilregister för inskrivning av de uppgifter rörande automobiler, om vilka

i denna förordning förmäles eller vilkas intagande i registret eljest varder föreskrivet.

Automobil skall vara registrerad hos Konungens befallningshavande i det län, där ägaren är mantalsskriven. Skall automobilen företrädesvis användas utom det län, inom vilket ägaren är mantalsskriven, eller äro ägarna flera och mantalsskrivna inom olika län, eller har ägaren sitt hemvist utom riket, eller tillhör automobilen ägare, som icke mantalsskrives, skall automobilen registreras hos Konungens befallningshavande i det län, där den företrädesvis skall brukas.

2 mom. Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd av stadgade avgifter för registreringen och dess kungörande.

3 mom. Ansökan om registrering av automobil, som icke förut registrerats, göres av ägaren eller, om automobilen tillhör staten eller kommun, av den myndighet eller person, som äger befogenhet att anställa förare å automobilen, och skall innehålla uppgift å ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift. Vid ansökan skall i två exemplar fogas vederbörligt besiktningsinstrument.

4 mom. Har den anmälade icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för varje fall meddelade, eller utvisar besiktningsinstrument, att automobil icke uppfyller de i 1 § meddelade bestämmelser eller eljest icke är lämplig för sitt ändamål, skall registrering vägras.

5 mom. Vägras registrering, skall Konungens befallningshavande ofördröjligen hålla sökanden tillhanda eller, om han uppgivit postadress, till honom med allmänna posten översända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

6 mom. Beviljas registrering av automobil, skall Konungens befallningshavande i registret införa:

- a) dag för registreringen jämte nummer i registret;
- b) den avsedda användningen av automobilen (personvagn, lastvagn o. s. v.), typ, egen vikt, drivkraftens art samt antalet hästkrafter hos motorn ävensom, i fråga om personvagn, det antal personer, som automobilen är avsedd att kunna föra, samt, beträffande lastvagn, lastningsförmågan och högsta hjultryck å såväl fram- som bakaxeln;
- c) ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift; samt
- d) det automobilen tilldelade igenkänningsmärke.

Bevis om registreringen och uppgift om igenkänningsmärket skola tecknas å ena exemplaret av besiktningsinstrumentet, vilket därefter till ställes sökanden på sätt i 5 mom. här ovan föreskrives.

7 mom. Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i re-

gistret skett, eller varder sådan ändring eljest för Konungens befallningshavande veterlig, skall den ändring anmärkas i registret. Meddelas jämlikt 7 § förbud mot automobils användande eller upphäves sådant förbud, skall anteckning jämväl därom ske i registret.

Göres anmälan därom, att automobil vid förnyad besiktning befunnits i föreskrivet och lämpligt skick, skall detta likaledes antecknas i registret.

8 mom. Övergår registrerad automobil till ny ägare, skall, där icke, på sätt nedan stadgas, ny registrering av bilen bör ske inom annat län, den nye ägaren inom 14 dagar, sedan förvärvet skedde, därom göra anmälan för registrering hos Konungens befallningshavande i det län, där bilen är registrerad; dock att, om äganderätten övergår genom arv eller testamente, tiden för anmälan räknas, där boskifte erfordras, från det detta hölls, men i annat fall, vid arv, från det bouppteckningen efter arvlåtaren avslutades, och vid testamente, från det testamentet blev bestående.

Har den nye ägaren icke sitt hemvist här i riket och har bilen förvärvats genom köp, byte eller gåva, åligger den anmälningsskyldighet, som ovan sägs, förre ägaren.

9 mom. Har automobil förstörts eller kommer den av annan anledning icke vidare att användas här i riket, skall ägaren inom 14 dagar, från det bilen, ägaren veterligt, upphörde att brukas, därom göra anmälan för registrering hos Konungens befallningshavande i det län, där bilen är registrerad.

10 mom. Sker i andra fall, än ovan i 8 och 9 mom. sagts, ändring i förhållande, varom registrering skett, skall anmälan därom, så fort ske kan, göras hos Konungens befallningshavande i det län, där bilen är registrerad.

11 mom. Inträffar sådan förändring beträffande äganderätten till automobil eller dess användningsområde eller eljest, att densamma enligt 1 mom. här ovan bör registreras i annat län, än där registrering förut skett, skall ansökan om ny registrering göras hos Konungens befallningshavande i det län, där registreringen bör ske, inom en månad från det förändringen inträdde; dock att denna tid i de fall, som omförmälas i 8 mom. här ovan, skall räknas på sätt där är föreskrivet. Denna ansökan skall göras av ägaren eller i fall, som angives i 3 mom., av den, som äger befogenhet att anställa förare å bilen, och innehålla uppgift om den förra registreringen och det bilen därvid tilldelade igenkänningsmärke; i övrigt skall i fråga om sådan registrering i tillämpliga delar gälla vad här ovan är stadgat om registrering av automobil, som icke förut registrerats.

12 mom. Har hos Konungens befallningshavande registrerats automobil, som förut är i annat län registrerad, har Konungens befallningshavande att om registreringen göra anmälan hos Konungens befallningshavande i det län, där den föregående registreringen skett.

13 mom. Vad i automobilregistret antecknats skall genom Konungens befallningshavandes försorg för rikets polismyndigheter kungöras i den omfattning och på det sätt, som Konungen bestämmer.

14 mom. Närmare föreskrifter om automobilregistrets förande ävensom om avgifter för registreringen och dess kungörande meddelas av Konungen.

6 §.

1 mom. Inom respektive län tilldelas vid registreringen varje automobil sitt särskilda ordningsnummer, vilket, jämte en länet betecknande bokstav, utgör automobilens igenkänningsmärke.

Länen betecknas sålunda, att:

<i>A</i>	utmärker	Stockholms stad.	
<i>B</i>	»	Stockholms	län,
<i>C</i>	»	Uppsala	»
<i>D</i>	»	Södermanlands	»
<i>E</i>	»	Ostergötlands	»
<i>F</i>	»	Jönköpings	»
<i>G</i>	»	Kronobergs	»
<i>H</i>	»	Kalmar	»
<i>I</i>	»	Gottlands	»
<i>K</i>	»	Blekinge	»
<i>L</i>	»	Kristianstads	»
<i>M</i>	»	Malmöhus	»
<i>N</i>	»	Hallands	»
<i>O</i>	»	Göteborgs och Bohus	»
<i>P</i>	»	Älvsborgs	»
<i>R</i>	»	Skaraborgs	»
<i>S</i>	»	Värmlands	»
<i>T</i>	»	Örebro	»
<i>U</i>	»	Västmanlands	»
<i>W</i>	»	Kopparbergs	»
<i>X</i>	»	Gävleborgs	»
<i>Y</i>	»	Västernorrlands	»
<i>Z</i>	»	Jämtlands	»
<i>ÅC</i>	»	Västerbottens	»
<i>BD</i>	»	Norrbottens	»

2 mom. Igenkänningsmärke skall på ett i ögonen fallande sätt anbringas såväl framtill som baktill å automobilen. Beträffande märkets utseende gäller, att det skall anbringas på vit botten med tydliga, svarta, minst 10 centimeter höga bokstäver och siffror med överallt minst 15 millimeters stapelbredd samt minst 15 millimeters avstånd mellan bokstav och siffra och minst 10 millimeter såväl mellan varje siffras och bokstavs jämnlöpande delar som mellan siffrorna inbördes; och skall sådan anordning vidtagas, att såväl den, som befinner sig framom, som den, vilken befinner sig bakom automobilen, kan utan svårighet läsa dess igenkänningsmärke.

3 mom. I vederbörlig ordning förvärvat igenkänningsmärke gäller för trafik i hela riket.

7 §.

1 mom. Föreligger anledning antaga, att automobil till sin beskaffenhet icke längre uppfyller bestämmelserna i 1 § eller att automobil icke längre är för sitt ändamål lämplig, äger Konungens befallningshavande låta genom besiktningsman verkställa förnyad besiktning av automobilen samt, om besiktningen därtill föranleder, meddela förbud mot automobilens användande.

Dylikt förbud må ock meddelas, om automobilen i sådant fall, som nu nämnts, undanhålles besiktningsmannen, så ock då anmälan om efterbesiktning enligt 18 § icke inom föreskriven tid inkommit eller icke kunnat registreras.

2 mom. Förbud, — — — — — föreligga.

3 mom. Har Konungens befallningshavande meddelat förbud eller förklarande, varom ovan sägs, beträffande automobil, som icke är där i länet registrerad, skall Konungens befallningshavande om den vidtagna åtgärden omedelbart göra anmälan hos Konungens befallningshavande i det län, där automobilen är registrerad.

17 §.

1 mom. I yrkesmässig automobiltrafik må allenast användas automobil, som är registrerad inom något av de län, där trafikerna skall äga rum, och som blivit för nämnda trafik godkänd av den eller de myndigheter, som jämlikt 15 § hava att besluta om tillstånd till trafikens utövande.

Föreligger anledning därtill, må myndighet, hos vilken tillstånd till trafikens utövande sökts, förordna, att besiktningsman skall företaga

särskild undersökning för utrönande av den uppgivna automobilens lämplighet för yrkesmässig trafik.

18 §.

1 mom. Under tredje kalenderåret från det, då besiktning av automobil, som användes i yrkesmässig trafik, senast ägt rum, skall innehavaren av tillståndet till trafikens utövande hos besiktningssman uppvisa automobilens till förnyad besiktning för utrönande, huruvida automobilens fortfarande är i föreskrivet och lämpligt skick.

Om sådan efterbesiktning har innehavaren av trafiktillståndet att före nämnda års utgång insända anmälan dels till den eller de myndigheter, som godkänt automobilens, dels ock till Konungens befallningshavande i det län, där automobilens är registrerad.

2 mom. Myndighet, varom i 1 mom. sägs, äger, när helst anledning därtill förekommer, låta genom besiktningssman undersöka automobil, som godkänts för yrkesmässig automobiltrafik.

23 §.

2 mom. Företes icke bevis, som i nästföregående mom. sägs, skall automobilens underkastas besiktning, på sätt i 3 § föreskrives. Därest automobilens enligt intyg av besiktningssmannen finnes uppfylla de i 1 § meddelade bestämmelserna och jämväl i övrigt är med hänsyn till den allmänna trafiken lämplig, må polismyndigheten tilldela densamma igenkänningsmärke, varjämte å intyget skall tecknas bevis om meddelande av tillstånd att i riket bruka automobilens.

26 §.

1 mom. Brukas automobil utan att vara registrerad och tilldelad igenkänningsmärke, oaktat sådant bort ske, böte ägaren eller, där automobilens olovligen av någon brukades, sådan brukare från och med 10 till och med 500 kronor.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som brukar automobil, mot vars användande, honom veterligen, förbud jämlikt 7 § meddelats.

2 mom. Brukas — — — — — detta moment.

3 mom. Underlåter någon, som enligt 5 § har att göra anmälan till automobilregister, att verkställa sådan anmälan inom den härför i varje fall stadgade tid, böte den anmälningspliktige från och med 10 till och med 200 kronor.

4 mom. Var, som i anmälan till automobilregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med 25 till och med 500 kronor, där ej förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

35 §.

Motorcykel — — — — — meddelas.

Å motorcykel äro i övrigt av de i denna förordning givna bestämmelser allenast följande tillämpliga, nämligen:

1) 1 § med undantag av 1 mom. punkterna b), c) och f); dock att vidkommande punkt d) anordning för motorns fränkopplande från drivhjulen ej erfordras;

2) 4 och 5 §§ i tillämpliga delar;

3) 9 och 10 §§; samt

4) i tillämpliga delar 11 §, 13 § 2 mom., VII Art. samt 37 och 38 §§.

För motorcykel gäller dessutom, att den skall vara försedd med signalhorn med gäll ton samt minst en snabbt och säkert verkande broms.

Vid registrering av motorcykel skall Konungens befallningshavande tilldela motorcykeln igenkänningsmärke. Beträffande sådant igenkänningsmärke skall gälla, att dess bokstäver och siffror skola vara minst 8 centimeter höga med överallt 7 millimeters stapelbredd samt hava minst 9 millimeters avstånd mellan bokstav och siffra och minst 7 millimeter såväl mellan varje siffras och bokstavs jämnlöpande delar som mellan siffrorna inbördes; skolande i övrigt i avseende å sådant märke bestämmelserna i 6 § i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Vid ansökning om registrering av motorcykel skola uppgivas motorcykelns typ och antalet hästkrafter hos motorn. I registret skall, i stället för de i 5 § 6 mom. b) angivna uppgifter, allenast införas motorcykelns typ och antalet hästkrafter hos motorn.

Vid mörker skola — — — — — stadganden.

36 §.

1 mom. För förrättning, som enligt denna förordning ankommer på besiktningsman, är han berättigad till ersättning enligt följande taxa:

för besiktning av automobil,

a) som icke förut registrerats ..... kronor 15;

b) som förut registrerats ..... » 10;

för prövning enligt 3 § 5 mom. .... » 5;

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 1 saml. 139 häft. (Nr 156.)

Uppvisas på en gång två eller flera, en och samma person tillhöriga automobiler till besiktning, vare besiktningsmannen i intet fall berättigad till högre ersättning än 10 kronor för besiktningen av varje automobil.

Evad besiktning kommit till stånd eller till följd av automobilägarens förvällande ej kunnat verkställas, äger besiktningsmannen, om han är boende på mer än 2 kilometers avstånd från förrättningsstället, åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt 4 klassen i gällande resereglemente.

I ersättningen ingår gottgörelse för utfärdande av besiktningsinstrument eller annat intyg ävensom för deras översändande i föreskrivna fall till vederbörande myndighet.

3 mom. Ersättning för provning enligt 3 § 5 mom. gäldas av den, som provningen äskat.

37 §.

Emot beslut, som på grund av denna förordning meddelas av Konungens befallningshavande eller annan myndighet, varom i 15 § förmåles, må besvär anföras inom tid, som för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd; dock gäller beslutet utan hinder av besvär till efterrättelse, intill dess annorlunda kan bliva vederbörligen förordnat.

§ 38.

Denna förordning äger icke tillämpning å staten tillhöriga, för speciella militära ändamål konstruerade automobiler.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1916; och äger densamma, med här nedan stadgade undantag, tillämpning jämväl å automobiler och motorcyklar, som då äro i bruk.

Automobil, som överensstämmer med nu gällande bestämmelser och som på grund därav fått sig igenkänningsmärke tilldelat, må fortfarande brukas intill den 1 maj 1916. För vinnande av registrering enligt denna förordning har automobilens ägare att före den 1 mars 1916 anmäla automobilen till registrering i den ordning, som i 5 § föreskrives. Vid sådan anmälan skall iakttagas vad i nämnda § föreskrivits om registrering, dock att, i stället för besiktningsinstrument

i två exemplar, må ingivas det besiktningsinstrument, som legat till grund för tilldelandet av det äldre igenkänningsmärket, jämte en avskrift därav. Innehåller detta besiktningsinstrument icke sådana upplysningar, som enligt 5 § 6 mom. skola av Konungens befallningshavande antecknas i automobilregistret, skola uppgifter i sådant hänseende lämnas i anmälningen.

Vad sålunda föreskrivits gäller i tillämpliga delar jämväl om motorcykel, och skola vid ansökning om registrering iakttagas de i 35 § därutinnan meddelade föreskrifter.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 april 1915.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
 Statsråden HASSELROT,
 VON SYDOW,
 friherre BECK-FRIIS,
 STENBERG,
 LINNÉR,
 MÖRCKE,
 VENNERSTEN,
 WESTMAN,
 BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

*Riksdagens
 skrivelse den
 25 maj 1909.*

I skrivelse den 25 maj 1909 har riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida erfarenheten ådagalagt behovet av ändrade bestämmelser om automobiltrafik, och, därest så funnes vara förhållandet, vidtaga åtgärder samt, där så erfordrades, för riksdagen framlägga förslag i ärendet.

*Tillhållande
 av sakkun-
 niga år 1909.*

Vid anmälan av förevarande skrivelse till statsrådsprotokollet den 11 juni 1909 erhöi dåvarande statsrådet och chefen för civildepartementet nådigt bemyndigande att tillkalla sakkunniga för att inom departemen-

tet biträda vid verkställande av revision av förordningen om automobiltrafik den 21 september 1906 samt omarbetande av lagen angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik den 8 juni samma år jämte i strafflagen förekommande bestämmelser i ämnet.

Sedan till sakkunniga utsetts ledamoten av riksdagen första kammare, borgmästaren K. von Geijer, dåvarande ledamoten av andra kammaren, disponenten C. Gustafsson i Mjölby och direktören E. Salmson, varjämte till biträde vid vissa författningsförslags utarbetande kallats revisionssekreteraren E. Gadde, avgåvo dessa den 5 februari 1912 betänkande, innehållande förslag *dels* till ny lag angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik, *dels* till lag angående ändrad lydelse av 11 kap. 15 § strafflagen, *dels ock* till ny förordning om automobiltrafik.

*Betänkande
av de
sakkunniga.*

Efter det infordrade utlåtanden över dessa förslag avgivits av vederbörande länsstyrelser, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt kungl. automobilklubben, har ärendet undergått ytterligare utredning och beredning inom justitie- och civildepartementen.

Det hade varit min avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att förelägga innevarande års riksdag förslag till ny automobillagstiftning. Med hänsyn till den redan långt framskridna tiden lär detta emellertid icke bliva möjligt. Först en följande riksdag kan således påräkna att få sig förelagda de nya förslag till förordning om automobiltrafik och till lag om ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik, som föranledas av riksdagens förberörda skrivelse och de i anledning därav verkställda utredningarna.

*Uppskov med
frågan om
helt ny auto-
mobilmförord-
ning.*

Emellertid har chefen för lantförvarsdepartementet meddelat mig, att han funne nödigt, att för innevarande års riksdag framläggas förslag till ny lag angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslag) samt att det för denna lags genomförande vore högeligen önskvärt, att ett ordnat registreringssystem för automobiler komme till stånd i samband med nyssnämnda lag.

*Behovet av
obligatoriskt
registrerings-
system för
automobiler.*

I följd härav har jag ansett mig böra till behandling, fristående från frågan om ny automobilmförordning i dess helhet, upptaga spörsmålet om ett sådant registreringssystem. Då de förutnämnda sakkunniga haft detta spörsmål under utredning och härutinnan framlagt förslag, har det uppenbarligen framstått såsom lämpligast att upptaga detta förslag

till slutlig granskning och därvid särskilt söka anpassa förslaget efter de önskemål, som från militärt håll framkommit och vartill det mig delgivna förslaget till hästutskrivningslag synts föranleda.

Inom departementet har i följd härav de sakkunnigas förslag i nu förevarande avseende undergått en ingående omarbetning; och sedan Kungl. Maj:t förut denna dag beslutit föreslå riksdagen antaga ett av chefen för lantförsvarsdepartementet föredraget förslag till lag angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot, får jag härmed för Kungl. Maj:t anmäla det inom civildepartementet upprättade förslaget till *förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik*.

Då över förslaget till förordningen den 21 september 1906 riksdagens yttrande inhämtats samt de ändringar i denna författning, vilka nu av mig ifrågasättas, äro ganska omfattande och av ingripande betydelse för den automobilägande allmänheten, torde jämväl över det nu upprättade ändringsförslaget riksdagens yttrande böra inhämtas.

Nuvarande bestämmelser om igenkänningsmärke för automobiler.

Enligt nu gällande förordning om automobiltrafik (4 §) får automobil icke tagas i bruk utan att vara försedd med igenkänningsmärke. För erhållande av dylikt har automobilens ägare att anmäla automobilen till besiktning hos någon besiktningsman. Instrument över sådan besiktning insändes av besiktningsmannen till den Kungl. Maj:ts befallningshavande, av vilken han erhållit förordnande såsom besiktningsman. Befinnes automobilen enligt besiktningssinstrumentet uppfylla de i förordningen meddelade bestämmelser för automobil och jämväl i övrigt vara med hänsyn till den allmänna trafiken lämplig, har Kungl. Maj:ts befallningshavande att tilldela automobilen igenkänningsmärke av i författningen närmare angiven beskaffenhet. Igenkänningsmärkes tilldelande är således ett beslut av huvudsakligen formell art, grundat på besiktningsmans undersökning; igenkänningsmärket är ett bevis därom, att automobilen till sin konstruktion, beskaffenhet och lämplighet fyller författningensliga anspråk. Därjämte tjänar igenkänningsmärket till att kunna säkert identifiera varje automobil, som färdas fram, vilket är av vikt i betraktande av automobilernas stora hastighet och därav härflytande möjlighet för deras förare att undkomma, när en förseelse begåtts eller en olycka timat.

Enligt vad som framgår av det utlåtande från utsedda kommitterade, som låg till grund för nu gällande förordning om automobiltrafik, hade en mer omständlig registrering än den ovannämnda väl av kommitterade övervägts, men icke ansetts behövlig. Visserligen kunde, yttrade dessa kommitterade, fördelar vara att hämta därav att förändringar i äganderätten till en automobil anmäldes och registrerades hos den myndighet, som tilldelat automobilen igenkänningsnummer, enär därmed ökad lätthet skulle uppstå att vid förseelser eller vid fråga om ersättningskyldighet för skada vinna upplysning om automobilens rätta ägare. Men då en verksam kontroll över, att dylika ändringar beträffande en så lätttrölig sak som automobiler verkligen anmäldes, måste ställa sig mycket svår, och den kännedom, som av ett automobilregister kunde hämtas om automobilens ägare, därför ofta bleve bristfällig eller oriktig samt dessutom en dylik anmälningsskyldighet skulle medföra en icke alldeles obetydlig tunga för den enskilde och orsaka registreringsmyndigheten ökat arbete, hade kommitterade icke funnit skäl föreligga att ifrågasätta införandet av ett ordnat registreringssystem för automobiler.

1903 års kommitterade om registrering av automobiler.

Ovannämnda, år 1909 tillkallade sakkunniga, som ägnat frågan om registrering av automobiler en ingående uppmärksamhet, hava däremot förmenat, att avsevärda fördelar skulle vinnas genom att införa en noggrannare registrering av automobiler. Från olika håll, såsom från kungl. automobilklubben i Stockholm och chefen för generalstaben, hava, anföra de sakkunniga, framställningar gjorts om upptagande av bestämmelser i automobilförordningen, tjänande att skaffa noggrann kännedom om de i landet befintliga automobilerna, deras beskaffenhet och ägare. Automobilklubben hade särskilt framhållit, att vid upprepade tillfällen ägare, som avyttrat sin automobil, blivit utsatt för obehag och besvär, då fråga uppstått att identifiera bilen.

1909 års sakkunniga om registrering av automobiler.

Att med nu gällande bestämmelser vissa svårigheter vållades polismyndigheterna, vore tydligt, liksom ock att dessa svårigheter år efter år ökades med det ökade antalet automobiler i landet. Den större arbetsbörda, som genom en registerföring av automobiler skulle åläggas Kungl. Maj:ts befallningshavande, vilka syntes bära vara den registerförande myndigheten var för sitt län, kunde betecknas såsom icke vidare betungande. Något avsevärt besvär för automobilägare skulle en lagändring i angiven riktning ej heller medföra, så mycket mindre som anmälningssättet kunde göras bekvämt och lätt. Nödig kontroll och effektivitet borde ändock med all sannolikhet vinnas.

De sakkunniga föreslå därför, att förändret av automobilregister skall bliva obligatoriskt och åligga vederbörande länsstyrelser, att i detta register skola upptagas för varje automobil, utom dess tilldelade igenkänningsmärke, ägarens namn, yrke och hemvist, samt att varje förändring av äganderätten skall antecknas i registret och alla registeranteckningarna publiceras i den ordning, § 37 i gällande förordning om automobiltrafik föreskriver.

Godkännandet av automobil såsom lämplig att föras i trafik skulle med en dylik anordning sönderfalla i två moment, inskrivningen i registret och, såsom efterföljande, tilldelandet av igenkänningsmärke. Registreringen skulle betyda det officiella tillståndet och igenkänningsmärket vara ett tecken därpå.

De sakkunniga hava i sammanhang härmed upptagit till behandling frågan, huruvida igenkänningsmärkena, själva nummerplåtarna, borde vara officiella, så att dessa utlämnades av myndighet och försåges med dess stämpel, eller om man borde bibehålla nuvarande system, enligt vilket i författningen blott angives, huru igenkänningsmärkena skola vara beskaffade, medan åt vederbörande ägare överlämnas att själva anskaffa författningens sådana. De sakkunniga hava därvid icke funnit anledning föreligga att övergiva de nu gällande anordningarna i detta hänseende.

Vidare hava de sakkunniga yttrat sig därom, huru förändringar i äganderätten till automobil böra anmälas; och har därvid förordats, att skyldigheten att till automobilregistret anmäla förändringar i äganderätten skulle åligga allenast den nye ägaren och blott i ett fall, nämligen då automobilen avyttrats till utlandet, vara överlåtarens sak. Till underlättande för vederbörande av anmälningsskyldigheten bör, förmena de sakkunniga, anmälan få ske i betalt brev genom allmänna posten och anses vara fullgjord, då densamma på sådant sätt inlämnats å allmän postanstalt i riket. Vidare har upptagits bötesansvar för den, som icke fullgör föreskriven anmälningsskyldighet.

I och med antagandet av registreringsprincipen bör, anföra de sakkunniga, den fordran uppställas, att automobil icke får vara registrerad på mer än ett ställe. Däremot föreläge knappast någon anledning att förbjuda en överföring av automobil från ett register till ett annat. Dock borde automobilägaren i sådant fall icke äga rätt att hava automobilen registrerad jämväl å den förra platsen utan åläggas att för dödning av sistnämnda registrering därstädes anmäla förhållandet, därvid tillika det åt honom där överlämnade registreringsbeviset skulle återställas. Då överförandet vore frivilligt samt anledning saknades att

ålägga Kungl. Maj:ts befallningshavande att för registrering godkänna besiktning, verkställd av annan än av denna myndighet själv förordnad besiktningsman, syntes för vinnande av den nämnda nya registreringen förnyad besiktning av automobilen böra påfordras.

De sålunda och i övrigt av de sakkunniga föreslagna bestämmelserna beträffande registrering av automobil och om förande hos samtliga Kungl. Maj:ts befallningshavande av särskilda automobilregister hava i de över de sakkunnigas förslag infordrade och avgivna yttranden icke gjorts till föremål för andra än vissa detaljerinringar eller anmärkningar av formell natur. Därvid har, bland annat, framhållits, att formulär för automobilregister och närmare bestämmelser om dettas förande borde meddelas i förordningen eller eljest i utfärdade allmänna föreskrifter, att en anmälningsskyldighet icke borde få anses fullgjord allenast genom att anmälan i betalt brev inlämnats å postanstalt, att vid övergång av äganderätt till automobil ej allenast den nye ägaren, utan även överlåtaren borde anmäla förhållandet, samt att, då ett överförande av automobil från ett register till ett annat saknade praktiskt värde, bestämmelserna därom kunde utgå ur förslaget.

Över de sakkunnigas förslag avgivna yttranden.

För anordnande av ett effektivt registreringssystem för automobiler talar vikten av att kunna fullständigt identifiera automobilerna och vid varje tidpunkt ur automobilregistret vinna möjligast tillförlitliga uppgift om dessas ägare.

Departementschefen.

Antalet automobiler i landet ökas avsevärt år från år. Den 1 november 1914 hade inalles 4,839 automobiler och 3,607 motorcyklar fått sig tilldelade igenkänningsmärken. Allt eftersom antalet automobiler ökas, bliva givetvis svårigheterna också större att utan ett ordnat registreringssystem kunna följa förändringarna i äganderätten.

För min del finner jag således, i likhet med de sakkunniga, att frågan om införande av ett obligatoriskt registreringssystem för automobiler förtjänar allt beaktande.

Särskilt måste en dylik registrering vara av betydelse med hänsyn till automobilernas användning vid krigstillfälle. I sådant hänseende föreligga framställningar i olika hänseenden från militära myndigheter.

Så har chefen för generalstabens, senast i underdånig framställning den 12 november 1914, framhållit, att tillgången på automo-

Framställning den 12 november 1914 av chefen för generalstabens.

biler inom landet under de senaste åren ökats i så avsevärd mån, att deras betydelse i händelse av krig i högre grad än förut gjorde sig gällande. I och för planläggandet av transport- och förbindelseväsen m. m. i fält samt för ett effektivt utnyttjande av befintliga såväl person- som lastautomobiler fordrades emellertid, förutom uppgifter angående automobilernas antal och hemort m. m., jämväl kännedom om typ, storlek och motorstyrka, vilka uppgifter för närvarande icke med stöd av officiella handlingar stode att vinna. På grund härav har chefen för generalstaben anhållit, att genom införande i automobilförordningen av registreringsskyldighet för automobiler bristerna i ovannämnda hänseende snarast möjligt måtte bli avhjälpta.

Förslaget till
ny hästut-
skrivnings-
lag.

Det förslag till lag angående anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskrivningslag), som nyss förelagts Kungl. Maj:t, grundar sig väsentligen på förslag i ämnet, avgivna av chefen för generalstaben den 17 november 1908 och den 19 december 1914. I vad det berör automobiler, avser det inom lantförsvarsdepartementet utarbetade förslaget, att de till krigsbruk tjänliga automobilerna skola vart tredje år av Kungl. Maj:t fördelas på de olika länen med hänsyn till varje läns tillgång, samt att vid mobilisering genast skola kunna uttagas de automobiler (och motorcyklar), som vid krigsutbrott erfordras för armén. Till förberedande av denna uttagning åligger det enligt förslaget Kungl. Maj:ts befallningshavande, var för sitt län, att, redan under fredstid, varje år bestämma, vilka automobiler, som, för den händelse under det nästföljande året förordnande kommer att meddelas om krigsmaktens ställande på krigsfot, då skola av vederbörande ägare inställas till mönstring. Dessa upptagas i en *automobilrulla*, upprättad med ledning av det hos Kungl. Maj:ts befallningshavande förda automobilregistret. Sedan förordnande meddelats om krigsmaktens ställande på krigsfot, skola vederbörande automobilägare inställa automobilerna till mönstring. Härvid skall en särskild automobilkommission för varje automobilmönstringsdistrikt pröva de inställda automobilernas lämplighet för krigsbruk samt bestämma, vilka av dem som skola avstås för krigsmaktens behov, ävensom fastställa inlösningspriset för dessa.

Den förslagna lagen skulle träda i kraft den 1 januari 1916. Angående dess innehåll i övrigt torde jag få hänvisa till vad chefen för lantförsvarsdepartementet därom anfört.

Det är uppenbart, att det föreslagna åliggandet för Kungl. Maj:ts befallningshavande att inom länet uttaga de automobiler, som skola tillhandahållas vid krigstillfälle, icke kan utan stora svårigheter fullgöras med ledning av de uppgifter å automobiler, besiktigade inom länet, som förefinnas enligt nu gällande förordning om automobiltrafik. Dessa uppgifter lämna nämligen endast kännedom om, vilka automobiler hos Kungl. Maj:ts befallningshavande tilldelats igenkänningsmärken, men icke därom, vilka automobiler vid en viss tidpunkt finnas i bruk inom länet. Oavsett att många av de i en viss länsstyrelses register från och med år 1907 upptagna automobiler numera ej vidare äro i användning inom länet, finnes säkerligen å andra sidan därstädes i bruk en hel del automobiler, försedda med igenkänningsmärken, tilldelade av Kungl. Maj:ts befallningshavande i andra län. Någon skyldighet att anmäla, när en automobil försålts till användning i ett annat län, än där automobilen tilldelats igenkänningsmärke, finnes nämligen ej enligt nuvarande automobilförordning. Lika litet åligger det den, vilken inköpt en med igenkänningsmärke försedd automobil, som skall uteslutande eller företrädesvis användas i ett annat län, än där den tilldelats märke, att låta omregistrera automobilen i det län, där den företrädesvis brukas.

Hästutskrivningslagen kräver registrering av automobiler.

För genomförande av nyssberörda hästutskrivningslag bör därför ett ordnat registreringssystem för automobiler införas. Hos Kungl. Maj:ts befallningshavande bör föras ett automobilregister, som i största möjliga mån upptager de automobiler, vilka kunna påräknas inom länet, och allenast sådana. För att vinna detta ändamål erfordras icke blott föreskrifter därom, att ändringar i äganderätten till automobiler skola anmälas och registreras, utan ock sådana allmänna bestämmelser i övrigt, att varje automobil verkligen kommer att vara registrerad inom det län, där den företrädesvis brukas.

Registreringen behöver ävenledes så ordnas, att av automobilregistret kunna inhämtas nödiga uppgifter om registrerad automobils beskaffenhet (typ, hästkraftantal, vikt, ändamål o. s. v.), uppgifter, utan vilka stora svårigheter möta att kunna verkställa den fördelning på de olika länen av de till krigsbruk tjänliga automobilerna, som hästutskrivningslagen föreskriver. Givetvis äro sådana uppgifter också av betydelse för åtskilliga andra militära dispositioner.

Med anledning av ovanberörda omständigheter synes ett registreringssystem för automobiler böra snarast möjligt komma till stånd och därvid genomföras fullständigare än 1909 års sakkunniga tänkt sig. En registrering

Fullständigt registreringssystem för automobiler.

av automobiler, om den också icke får samma karaktär som en inskrivning i de register, vilka enligt gällande lagar och författningar föras över firmaanmälningar, aktiebolag o. s. v., synes dock böra i väsentliga delar byggas på det system, som enligt de nyssnämnda författningarna kommit till användning.

3 och 5 §§. De bestämmelser om registrering av automobiler, som jag till följd av vad sålunda förekommit ansett böra meddelas, innehållas huvudsakligen i 5 § av det förslag till ändringar i gällande automobilförordning, som jag här framlägger, varjämte i 3 § innehållas vissa i samband härmed stående bestämmelser.

Hänvisande till författningsförslaget i nu förevarande delar, torde jag i anledning av detsamma böra sammanfattningsvis omförmåla följande.

I likhet med de sakkunniga har jag till en början funnit uppenbart, att automobilregister bör föras länsvis av vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande och att det bör vara ägaren till bilen, som anmälningsplikten i allmänhet åligger.

Anmälan av
automobil till
besiktning.

De för närvarande gällande bestämmelserna om tilldelande av igenkänningsmärke åt automobil innebära, att den, som vill för en automobil erhålla sådant märke, utan vilket bilen ej må brukas, har att vända sig till någon besiktningsman med anmälan av bilen till besiktning. Efter förrättad besiktning åligger det besiktningsmannen att till Kungl. Maj:ts befallningshavande, som förordnat besiktningsmannen, insända instrumentet över besiktningen. Det bliver således nämnda Kungl. Maj:ts befallningshavande, som tilldelar bilen igenkänningsmärke, och detta alldeles oberoende av, om ägaren är bosatt inom detta län eller ej och om bilen skall företrädesvis brukas inom nämnda län eller inom annat län. Enligt det nu upprättade förslaget har detta system så omkastats, att ägaren visserligen må anlita vilken besiktningsman som helst för att få bilen besiktigad — varefter besiktningsmannen skall inom viss tid tillhandahålla besiktningsskottet — men därefter har att i regel vända sig till Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där han är mantalsskriven, med ansökning om bilens registrering därstädes och därvid foga det av besiktningsmannen upprättade instrumentet över bilens besiktning.

Det kan mot detta sätt att ordna bilens första registrering anmärkas, att Kungl. Maj:ts befallningshavande sålunda kan få registrera en bil med stöd av besiktningsskott, utfärdat av besiktningsman, som förordnats av annan Kungl. Maj:ts befallningshavande. Men detta har icke kunnat undvikas utan att orsaka vederbörande större

besvär och omgång, än som syns av omständigheterna påkallat. Det är att antaga, att för alla Kungl. Maj:ts befallningshavande fullt kompetenta personer skola stå till buds för ifrågavarande besiktningar och att det således ur denna synpunkt, som härvid är den mest framträdande, är skäligen likgiltigt, vilken besiktningsman som anlitas. Genom den i nu gällande förordning stadgade skyldighet (2 §) för vederbörande länsstyrelser att i allmänna tidningarna vid varje års början införa uppgift å de personer, som i de olika länen äro antagna till besiktningsmän, ävensom att i enahanda ordning kungöra de under året avgångna eller nytillkomna besiktningsmännen, möter det för Kungl. Maj:ts befallningshavande inga svårigheter att i förekommande fall förvissa sig om, att en person, som uppger sig vara besiktningsman, verkligen innehar sådant förordnande.

Det har syns önskvärt, att en anmälan hos besiktningsman av automobil till besiktning i och för automobilens första registrering icke må behöva ankomma allenast på ägaren. En fabrikant eller försäljningsagent torde t. ex. böra kunna erhålla dylik besiktning, varvid en blivande köpare av automobilen vinner den ytterligare garanti med avseende å automobilens beskaffenhet, som må ligga i en besiktning av offentlig förordnad besiktningsman (3 § 1 och 2 mom.). Anmälningen av automobilen till registret bör däremot, såsom nämnts, alltid vila å ägaren.

Vid anmälan hos besiktningsman av automobil, som ej ännu är registrerad, böra lämnas vissa automobilens beskrivande uppgifter, som äga särskild betydelse för de militära myndigheterna. Flertalet av dessa uppgifter skola, på sätt jag får tillfälle nedan omförmåla, införas i automobilregistret och böra därför återfinnas i besiktningsinstrumentet, som i detta fall skall innehålla beskrivning å automobilen (3 § 1 och 2 mom.). I avseende å dessa uppgifter har de sakkunnigas förslag undergått en del ändringar, huvudsakligen föranledda av erinringar från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och kungl. automobilklubben.

Såsom regel skulle, på sätt förut omförmålts, automobilens registrering ske inom det län, där ägaren är mantalsskriven. Emellertid kan det inträffa, att ägaren är bosatt på ort inom annat län, än där automobilen företrädesvis skall brukas, eller att ägarna äro flera och mantalsskrivna i olika län eller att ägaren har sitt hemvist utom riket eller att automobilen tillhör en ägare, som ej mantalsskrives (bolag, förening, samfund, stiftelse o. s. v.). I dessa fall är det uppenbart, att automobilen lämpligen bör registreras i det län, där den är avsedd

Registrerings-
ort.

att företrädesvis brukas (5 § 1 mom.). Ett av ändamålen med den föreslagna omfattande registreringsplikten är, att automobilregistret i varje län just skall upptaga de automobiler, som där företrädesvis brukas. Uttagningen av automobiler för mobilisering främjas i väsentlig mån därav.

Innehållet av
registerin-
skrivnin-
garna.
5 § 6 mom.

Den beskrivning av de registrerade automobilerna, som bör inskrivas i registret och som, på sätt jag förut erinrat, är av särskild betydelse för de militära myndigheterna att känna, torde böra omfatta automobilens ändamål (personvagn, lastvagn o. s. v.), typ, egen drivkraft, drivkraftens art, antalet hästkrafter hos motorn samt, i fråga om personvagn, platsantal för åkande och, beträffande lastautomobil, lastningsförmågan och maximihjultrycket å såväl fram- som bakaxeln. Sistnämnda uppgift är av betydelse för frågan om vissa lastautomobilers framkomlighet å vägar och broar.

Att i registret tillika böra införas dag för registreringen jämte nummer i registret, ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift samt det automobilen tilldelade igenkänningsmärket, torde vara uppenbart.

Inskrivning
av förändrin-
gar i ägande-
rätten till
automobil
m. m
5 § 8—12
mom.

För att automobilregistren skola vara tillförlitliga och fylla med dem avsedda ändamål bör, på sätt förut omförmålt, registrering ägarum av inträffande ändringar i de förhållanden, varom inskrivning i registret skett. En huvudsaklig plats intaga därvidlag ändringar i äganderätten till automobil. De regler, som härutinnan föreslagits av de sakkunniga, hava, vederbörligen fullständigade för olika fall och med beaktande av de synpunkter, som böra vara ledande vid registrerings-systemets anordnande, upptagits i det nu framlagda författningsförslagets 5 § 8—12 mom., av vilka 8 mom. avser det fall, att förändringen i äganderätten till automobil icke föranleder ny registrering av densamma inom annat län. Anmälningssplikten bör vid övergång av äganderätten påvila den nye ägaren, varvid dock, om denne icke har sitt hemvist här i riket, sådan skyldighet i regel synts böra i stället åligga den förre ägaren.

Anmälan till registret bör likaledes ske i det fall, att automobilen förstörts eller av annan anledning icke vidare kommer att användas här i riket (5 § 9 mom.). En dylik anmälan bör givetvis föranleda därtill, att Kungl. Maj:ts befallningshavande avför automobilen ur registret. Om i andra fall, än nu sagts, ändring sker i förhållande, varom registrering skett, bör anmälan därom göras till registret i det län, där automobilen är registrerad (5 § 10 mom.).

Inträffar sådan förändring beträffande äganderätten till automobil eller dess användningsområde eller eljest, att densamma enligt de allmänna reglerna bör registreras i annat län, än där registreringen skett, bör det åligga ägaren att göra ansökan om ny registrering av bilen hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där registreringen bör ske (5 § 11 mom.). Sedan den nya registreringen skett, bör det lämpligen åligga Kungl. Maj:ts befallningshavande, som beviljat densamma, att därom göra anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där bilen förut var registrerad (5 § 12 mom.).

Har förbud mot viss automobils användande meddelats (7 § i nu gällande förordning), bör sådant förbud antecknas i vederbörande automobilregister och bilen avföras ur registret. Förbudet bliver i sammanhang härmed givetvis kungjort för polismyndigheterna i riket. Är bilen icke registrerad hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, som meddelat förbudet, bör anmälan om förbudet göras till den Kungl. Maj:ts befallningshavande, hos vilken bilen är registrerad.

Förbud mot användande av automobil.

Dylik anmälan, liksom förklarande att hinder för sålunda förbjuden automobils användande icke längre föreligger, har ålagts myndighet, som meddelat förbudet eller avgivit förklarandet. Bestämmelser härom hava upptagits såsom ett nytt mom. till 7 § (7 § 3 mom.).

En anmälan om förklarande, varom nyss nämnts, bör uppenbarligen föranleda, att anteckningen i registret om förbudet för automobilens användande annulleras.

Slutligen bör i registret antecknas jämväl anmälan om verkställd förnyad besiktning, därvid bilen befunnits i föreskrivet och lämpligt skick (5 § 7 mom.).

Då det syntts böra beredas möjlighet för färd med icke registrerad automobil till ort inom det län, där den skall registreras, har medgivande härtill under vissa villkor upptagits i 4 §. Då härvid kan bliva fråga om färd genom en god del av landet — nya bilar finnas att köpa blott å ett fåtal orter —, har sådan färd dock icke ansetts böra medgivas, utan att bilen blivit besiktigad och därvid befunnits i föreskrivet och lämpligt skick.

Färd med icke registrerad automobil och provkörning.
4 §.

I samband härmed har i 4 § 2 mom. upptagits ett av de sakkunniga väckt förslag om meddelande av uttryckliga bestämmelser rörande rätt till provkörning med automobil. Denna fråga står visserligen ej i något oupplösligare sammanhang med det nu närmast

föreliggande spörsmålet om registrering av automobiler, men den har nu upptagits, då den lämpligast kan vinna sin lösning i samband med frågan om rätt att föra ännu icke registrerad och med igenkänningsmärke försedd automobil till län, där den skall registreras, vilket senare spörsmål, på sätt nyss omförmålt, icke kunnat lämnas obeaktat vid införande av ett obligatoriskt registreringssystem av den art som det nu föreslagna.

De sakkunniga, som också ställa rätten till den berörda provköringen med automobil i samband med det av dem föreslagna registreringssystemet, hava fäst uppmärksamheten därpå, att behovet av bestämmelser rörande provkörning av automobil redan under nuvarande förhållanden framträtt. I Stockholm och andra orter, anföra de sakkunniga, äger för närvarande den praxis rum, att fabrikant eller försäljare tillåtes att å för automobil upplåtna platser provköra automobil, som ännu icke tilldelats igenkänningsmärke, mot det att å automobilen anbringas skylt, upptagande ägarens namn och hemvist samt ordet »provvagn». Om dylik provkörning erfordrades dock allmänna författningsföreskrifter. Den borde få äga rum i enlighet med de bestämmelser, som Kungl. Maj:ts befallningshavande kunde utfärda.

Vid upptagande av de sakkunnigas förevarande förslag har, på det att vid färd till registreringsorten och vid provkörning automobilen lättare skall kunna igenkännas, föreslagits, att bokstäverna å den skylt, som i enlighet med de sakkunnigas förslag bör finnas å automobilen, skola anbringas på vit botten med tydliga, svarta bokstäver till samma storlek, som är föreslagen för igenkänningsmärke.

Registrering
av
motorcykel.
35 §.

Några bestämmelser om igenkänningsmärke för motorcykel innehölls icke i 1903 års kommitterades förslag och ej heller i Kungl. Maj:ts proposition till 1906 års riksdag. I riksdagens skrivelse i ämnet den 7 maj 1906 hemställdes emellertid, att motorcykel skulle förses med igenkänningsmärke. I följd härav innehåller nu gällande förordning en bestämmelse därom, att igenkänningsmärke av viss närmare angiven beskaffenhet skall finnas å motorcykel, vilket igenkänningsmärke skall »utdelas» av Kungl. Maj:ts befallningshavande. Detta stadgande har någon gång så tolkats, att vederbörande länsstyrelse på statskassans bekostnad anskaffat och låtit »utdelas» sådana märken. I allmänhet hava dock Kungl. Maj:ts befallningshavande icke vidtagit en sådan »utdelning», utan ägaren till motorcykeln har själv fått skaffa sig det av Kungl. Maj:ts befallningshavande för motorcykeln angivna igenkänningsmärket, ett förfarande, som står i överensstämmelse med vad som gäller i fråga om automo-

biler, vilka, enligt nu gällande föreskrifter, skola »tilldelas» igenkänningsmärken.

I ett av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus län avgivet yttrande har framhållits, att någon anledning att i nu förevarande avseende skilja mellan automobil och motorcykel icke förefinnes, utan att igenkänningsmärke också bör »tilldelas» motorcykel.

I några andra avgivna yttranden har väckts det förslag, att särskilt register över motorcyklar måtte föras.

I och med det att motordrivna fordon blivit av betydelse för krigsberedskapen och vid mobilisering behöva uttagas, kan en genomförd registrering av motorcyklar, vilka jämväl hava avsevärd betydelse vid krigstillfälle, icke undvaras. En sådan registrering har därför också i nu föreliggande förslag upptagits i anslutning till vad som gäller om automobiler.

Det torde vara lämpligt att låta motorcyklars inskrivande ske i en särskild avdelning av automobilregistret. Bestämmelser härom äro givetvis att hänföra till de föreskrifter om automobilregistrens förande, som det enligt 5 § 14 mom. i det här framlagda förslaget skulle ankomma på Konungen att meddela. I registret torde vidkommande motorcykel allenast böra — utom dagen för registreringen jämte nummer i registret, ägarens namn, yrke och hemvist samt det motorcykeln tilldelade igenkänningsmärket — införas motorcykelns typ och antalet hästkrafter hos motorn. Sistnämnda uppgifter måste därför också lämnas i registreringsansökningen. Anmälningar om övergång av äganderätten till motorcykel ävensom om överflyttning i förekommande fall av motorcykel från ett läns automobilregister till ett annat böra uppenbarligen äga rum i enahanda ordning, som föreslagits för automobilerna.

De ändringar, som påkallats för vinnande av ett ordnat registrerings-system för motorcyklar, hava i det nu framlagda förslaget föranlett viss ändrad lydelse av 35 § i gällande förordning.

I och för registreringen och kungörandet av de i automobilregister antecknade anmälningar och uppgifter — vilket, såsom hittills skett beträffande tilldelande av igenkänningsmärke för automobil, torde i den omfattning, som Kungl. Maj:t prövar lämplig, böra ske i publikationen »Meddelanden om automobiltrafik» — måste avgifter för registreringsanmälningarna upptagas. Närmare bestämmelser härom, liksom om kungörandet och om automobilregistrens förande, torde jag framdeles, vid fråga om

*Registrerings-
avgifter.*

utfärdande av den nya förordningen, få anmäla för Kungl. Maj:t. Jag anser mig dock redan nu böra här omnämna, att avgifterna för registreringen av automobil lämpligen synas kunna utgå med 15 kronor, när automobil första gången registreras eller när överflyttning av automobil från ett automobilregister till ett annat påkallas, och med 5 kronor för varje annan, av enskild gjord anmälan till registret. För motorcyklar torde något lägre registreringsavgifter böra bestämmas. Såsom jag nyss framhållit, läser icke någon annan beskrivning på dessa motorcyklar än allenast uppgift om typ och hästkraftantal hos motorn behöva intagas i registret; och kungörandet av dylika registreringar bliver därför mindre kostbart. Registreringsavgifter för motorcyklar om respektive 5 och 3 kronor för nyss rörande automobiler oförmälda fall torde vara skäligena.

Det anordnande av automobilregistreringen, som sålunda föreslagits, kommer att förorsaka automobilägare ett ej så ringa ökat besvär mot nu. Men avgörande hänsyn har icke kunnat tagas härtill gent emot de fördelar, som ur både allmän och enskild synpunkt äro att hämta av ett genomfört registreringssystem. De sakkunnigas förslag är visserligen något mindre betungande, men, på sätt jag förut uttalat, medför det icke samma gagn som det nu framlagda, framför allt ej ur de betydelsefulla synpunkter, som hänföra sig till automobilernas och motorcyklarnas användande till krigsbruk.

Vid införande av registreringssystem för automobiler torde vara lämpligt att även vidtaga en ändring med avseende å utseendet av det igenkänningsmärke, som i sammanhang med registreringen skall tilldelas varje automobil.

Ang. igenkänningsmärke för automobil.

Med avseende å detta igenkänningsmärkes utseende och form hava 1909 års sakkunniga föreslagit, *dels* att bokstäver och siffror skola anbringas allenast i svart färg (nu: svart eller mörkblå), *dels ock* att några mindre jämkningar i måtten å märkets bokstäver och siffror måtte komma till stånd. Ändringarna äro påkallade för vinnande av överensstämmelse med internationella överenskommelser i detta ämne.

6 §.

Att frågan om igenkänningsmärkets utseende i nu förevarande sammanhang upptagits, har föranletts därav, att med det nya registreringssystemet automobilägare i stor utsträckning få skaffa sig nya igenkänningsmärken. Då automobilerna hädanefter skola registreras i det län, där ägaren är mantalsskriven eller där automobilen företrädesvis

skall brukas, kommer i en stor mängd fall registrering att få ske i annat län, än där automobilen förut tilldelats igenkänningsmärke. Bibehålles nu gällande bestämmelser om igenkänningsmärkes utseende och en ny automobilförordning under nästa år komma till stånd, en förordning, vari otvivelaktigt de av de sakkunniga föreslagna nya bestämmelserna om igenkänningsmärkes utseende komma att stipuleras, finge automobilägarna således snart åter skaffa sig nya igenkänningsmärken, varmed en onödig kostnad, låt vara förhållandevis obetydlig, skulle drabba ägarna. Lämpligast har därför synts vara att nu i ett sammanhang ordna registreringen och igenkänningsmärkena.

6 § har således i det nu framlagda ändringsförslaget undergått, förutom en formell jämkning, påkallad av registreringssystemet, den ändring, som föranledes av de sakkunnigas förslag angående igenkänningsmärkets utseende. 6 § 1 och 2 mom.

Såsom ett 3 mom. i 6 § har införts det i nu gällande automobilförordnings 4 § innehållna stadgandet därom, att igenkänningsmärke gäller för trafik i hela landet. 6 § 3 mom.

För att göra registreringsbestämmelserna effektiva påkallas uppentbart straffbestämmelser. Straffbestämmelser.

I sådant hänseende erforderliga stadganden hava i det nu föreliggande förslaget upptagits såsom 3 och 4 mom. (nya) i 26 §. 26 §.

Till följd av registreringssystemets införande har en jämkning jämväl skett i 26 § 1 mom.

Ytterligare torde böra anmärkas, att i automobilförordningens 17 § 1 mom., 18 §, 23 § 2 mom., 36 § 1 och 3 mom. införts jämkningar, föranledda av registreringssystemets ordnande. I följd av de nya föreskrifterna om kungörelser om anteckningar i automobilregistret (5 § 13 mom.) bör 37 § i nu gällande förordning utgå. 38 § av nuvarande förordning bör således hädanefter bliva 37 §. Diverse jämkningar. 17 § 1 mom., 18 §, 23 § 2 mom., 36 § 1 och 3 mom., 37 §.

I 35 § hava, i anslutning till de sakkunnigas förslag, vidtagits två förändringar, som synts böra i detta sammanhang lämpligen vinna avseende. Sålunda har föreskrivits, att motorcykel skall hava signalhorn med gäll ton — givetvis för att signalerna från motorcykel lätt skola igenkännas och skiljas från andra signaler. Den av Sverige Motorcyklar. 35 §.

biträdda överenskommelsen om internationell automobiltrafik innehåller en liknande bestämmelse. Vidare har motorcykel befriats från skyldigheten att hava anordning för motorns fränkopplande från drivhjulen. Den föreskrift härom, som torde innehållas i nu gällande förordning, har troligen berott på ett förbiseende, då en motorcykel alltid igångsättes genom cykelns pedaler.

*För speciella
militära
ändamål
konstruerade
automobiler.
38 §.*

Slutligen har såsom 38 § införts en bestämmelse därom, att förordningen om automobiltrafik icke äger tillämpning å staten tillhöriga, för speciella militära ändamål konstruerade automobiler. Det har nämligen av militära myndigheter framhållits, att i fråga om dylika automobiler (såsom pansarautomobiler, automobiler för antiballongkanoner o. s. v.) de vanliga föreskrifterna om automobils beskaffenhet icke kunna uppfyllas och att dessa automobiler ej heller böra underkastas besiktning och registrering i vanlig ordning. Det har syntts lämpligast att helt och hållet undantaga nämnda automobiler från förordningens tillämplighet, och läser det således bliva Kungl. Maj:ts sak att, där så påkallas, meddela närmare föreskrifter rörande dessa slag av automobiler.

*Övergångs-
bestämmelser.*

För att lämna skälig tid till fullgörande av de krav, som i den nya författningen, vars ikraftträdande är föreslaget till den 1 januari 1916, uppställas för registrering av automobil och motorcykel, har föreslagits, att hittills giltiga igenkänningsmärken skola gälla till den 1 maj 1916, men att ansökan om registrering av nu befintliga automobiler och motorcyklar skall göras före den 1 mars 1916. Före den 1 maj 1916 böra vederbörande länsstyrelser medhinna att registrera nämnda automobiler och motorcyklar, så att de nya bestämmelserna då kunna i allo träda i gällande kraft.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom nådig proposition inhämta riksdagens yttrande över det av mig framlagda förslaget till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 21 september 1906 om automobiltrafik, med förklarande att Kungl. Maj:t vill, efter mottagande av riksdagens svar, företaga den slutliga prövningen av samma förslag och förordna om författnings utfärdande i ämnet.

Vad föredragande departementschefen i detta ärende hemställt, däruti statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.
